

ЗАПИТАННЯ, ЯКОГО БРАКУЄ

Для більшої частини життя я гнався за відповідями, як й майже всі. Я вірив, що зрілість полягає в їх накопиченні — чим більше досвіду, тим менше сумнівів. Життя, здається, повністю ігнорувало цю теорію. Роки минали, а питання не зменшувалися. Вони ставали глибшими. Хлопцем я уявляв дорослих як людей, які все зрозуміли. Потім я сам став дорослим і виявив, що багато хто з нас просто навчився жити з невизначеністю.

Я зрозумів дещо: відповіді мають коротке життя. Правильні питання мають довге життя — хто я, що справді має значення, за що варто страждати. Вони не є питаннями, які треба вирішити. Вони — питання, в яких треба жити. Відповідь закриває. Питання відкриває. І життя, зрештою, віддає перевагу відкриттям.

Найцікавіші люди, яких я зустрічав, були також і найменш впевненими. Не нерішучими — відкритими. Вони розуміли, що реальність ширша за переконання, багатша за висновки. Справжній розум полягає не в тому, щоб мати багато відповідей. Він полягає в тому, щоб розпізнавати, які питання ще заслуговують бути поставленими.

Я перестав ставитися до сумнівів як до ворогів і почав вважати їх супутниками у подорожі. Бо відповідь може вичерпатися. Питання може породити ціле життя. Не шукай лише відповіді. Шукай питання, яке її породило — бо за кожною справжньою зміною завжди є невидиме питання. І саме там починається мандрівка, задовго до відповіді.

Ferdinando Frega
Gillette Man